

Genotmiddelenbeleid RSG Ter Apel

Oktober 2018

Inhoud

1.	Inleiding en doel.....	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doel en effecten van deze notitie.....	3
2.	Roken	4
2.1	De Tabakswet.....	4
2.2	Rookbeleid RSG Ter Apel	4
3.	Alcohol	7
3.1	De Drank- en Horecawet	7
3.2	Alcoholbeleid RSG Ter Apel	7
4.	Drugs	9
4.1	Wetgeving.....	9
4.2	Drugsbeleid RSG Ter Apel	9
	Bronnen en interessante links	11

1. Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Ondanks decennia lange interventies van de Nederlandse overheid om de gezondheid van haar burgers te bevorderen (de gezondheidsgroei van de Nederlanders stagneert!) en ziektes te voorkomen, is er nog een grote groep mensen die er een ongezonde leefstijl op na houdt.

Met name het alcohol- en drugsgebruik alsmede het rookgedrag van jongeren verdient nadere aandacht omdat gezondheidsbevordering bij de jeugd op latere leeftijd een grote gezondheidswinst kan opleveren. Vanuit de rijksoverheid komen allerlei impulsen richting gemeenten (de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) legt een aantal belangrijke taken bij de gemeenten neer) en in het bijzonder richting het onderwijs om de ongezonde leefstijl van jongeren positief te beïnvloeden.

Een goede lichamelijke en geestelijke gezondheid zijn belangrijke voorwaarden voor goede leerprestaties van onze leerlingen. De school is een belangrijke leefomgeving van jongeren, waar ze een groot deel van hun jeugdige jaren doorbrengen. Het is ook een plek, waar jongeren in aanraking kunnen komen met alcoholhoudende drank, drugs en tabakswaaren, bijvoorbeeld op klassenavonden en schoolfeesten. Gelet op het voorgaande heeft de RSG Ter Apel ervoor gekozen om beleid te formuleren die het gebruik van genotmiddelen gedurende de schooldag verbiedt.

1.2 Doel en effecten van deze notitie

Doel van deze notitie is het beschrijven van een preventieve planmatige en integrale aanpak van de gezondheidsbevordering van leerlingen en personeel van de RSG Ter Apel, het schoolgezondheidsbeleid. De RSG Ter Apel sluit hiermee prima aan bij de doelen die gesteld zijn binnen het Referentiekader Passend Onderwijs (2013) waarin een van de gestelde doelen is dat leerlingen goed onderwijs krijgen in een veilige en gezonde omgeving. De RSG Ter Apel zal haar morele verantwoordelijkheid ten aanzien van genotmiddelengebruik nog meer gestalte geven door protocollair te anticiperen op de maatschappelijke wenselijkheid ervan.

Het effect van benoemd beleid kan zijn dat ouders, leerlingen en nieuw personeel ertoe bewogen worden om juist voor de RSG Ter Apel te kiezen.

In deze notitie wordt eerst algemene informatie gegeven over roken, alcohol en drugs. Vervolgens wordt het beleid, de gedragslijnen en de handhaving van het beleid beschreven. Voor het doen slagen van het beleid dienen de leerlingen gedurende de lesdag op het schoolterrein te verblijven met uitzondering van het bezoeken van de I.o.-lessen, tussenuren en bij wisseling van locaties. Er kunnen zich gedurende de lesdag bijzondere omstandigheden voordoen, die het nodig maken dat leerlingen buiten het schoolterrein verblijven.

2. Roken

2.1 De Tabakswet

De Tabakswet dateert uit 1988 en is sindsdien meerdere keren gewijzigd. In 2008 is de wet gewijzigd met de bepaling dat horeca en publieke ruimtes als overdekte winkelcentra, luchthavens, etc. rookvrij moeten zijn. Met ingang van 1 januari 2014 is de wet aangepast door de leeftijdsgrens van de verkoop van tabakswaaren te verhogen van 16 naar 18 jaar. De allerlaatste aanpassing d.d. 10 oktober 2014 was het rookverbod in horecazaken. In de Tabakswet worden regels gesteld ten aanzien van producten die onder deze wet vallen, zoals: sigaren, sigaretten en shag. De wetgever heeft gemeend om in het belang van de volksgezondheid regels te stellen ter beperking van het gebruik van tabak en niet-rokers te beschermen tegen de schadelijke effecten van tabaksrook.

In paragraaf 5 van de Tabakswet worden de regels vermeld over rookverboden. Deze regels geven aan dat er niet mag worden gerookt op plekken die bedoeld zijn voor gemeenschappelijk gebruik of die voor het publiek toegankelijk zijn. Bijvoorbeeld wachtruimten, hallen, gangen, leslokalen, vergaderzalen en kantines. Het gaat er om dat van de geboden voorzieningen gebruik gemaakt kan worden en de werkzaamheden kunnen worden verricht zonder hinder of overlast van tabaksrook.

2.2 Rookbeleid RSG Ter Apel

Uit onderzoek blijkt dat roken vaak een onbewust middel voor jongeren is om zijn/haar identiteit te ontwikkelen. Derhalve zijn scholen een onmisbare schakel in de strijd tegen roken. De RSG Ter Apel wil een gezonde leer- en werkomgeving creëren voor haar leerlingen en medewerkers. We vinden het onze maatschappelijke plicht gezondheids-bevorderende maatregelen te treffen en het ontstaan van eventueel rookgedrag tegen te gaan en het rookgedrag van anderen te ontmoedigen. Gelijk aan de wettelijke regelgeving is ook het rookbeleid van de RSG Ter Apel continu in ontwikkeling geweest en is de RSG Ter Apel vanaf het cursusjaar 2012-2013 een rookvrije school.

Activiteiten:

- In het 1^e leerjaar worden de leerlingen voorgelicht over de risico's van roken in de vorm van voorlichtingsmodules uit het programma De Gezonde School en Genotmiddelen van het Trimbos-instituut;
- Publicatie rookreglement op de website en schoolgids;
- Indien noodzakelijk wordt samenwerking met en expertise gezocht bij gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD), Jeugdzorg en VNN (Verslavingszorg Noord Nederland);
- Tijdens de eerste kennismaking worden nieuwe leerlingen en personeel geïnformeerd over de afspraken rondom de rookvrije school.

Rookreglement

Situatie schooljaar 2018-2019 en verder

Voor de RSG blijft het genotmiddelenbeleid hetzelfde, ook wat betreft het roken. We willen het roken niet faciliteren maar ontmoedigen zowel voor de onder- als de bovenbouw. We moeten ook schoolbreed gaan werken met een eenduidig beleid.

Vooraf: Alle rokende collega's wordt gevraagd om niet meer te roken tijdens werktijd.

Verder: Alle schoolactiviteiten die het genotmiddelenbeleid ondersteunen blijven gehandhaafd. Alle mentoren bespreken nogmaals het genotmiddelenbeleid tijdens een mentoruur/mentormoment. De mentoren geven ook aan wat de gevolgen zijn bij het niet naleven van het rookbeleid. Het reglement wordt geplaatst op de website en gemaild naar alle ouders. De zij-ingang bij de fietsenstalling gaat op slot na 9.30 uur. Na 13 uur kunnen de zijdeuren weer open.

Afspraken:

1. In het schoolgebouw en op het schoolterreinterrein, behorend bij de school, wordt door leerlingen, personeel en gasten niet gerookt;
2. Tijdens pauzes mogen leerlingen (onder- en bovenbouw) niet buiten het schoolterrein.
3. Leerlingen die tijdens tussenuren wensen te roken, kunnen dat doen buiten het schoolterrein uit het zicht van medeleerlingen, ook voor en na schooltijd. Hierbij opmerkend dat er geen overlast voor de buurt wordt veroorzaakt en dat er geen onveilige verkeerssituaties mogen ontstaan voor de in/uitgang van de school!
4. Tijdens schoolactiviteiten buiten het schoolterrein wordt zowel door leerlingen als personeel niet gerookt. Uitgezonderd schoolactiviteiten met de onderbouw kan de organisatie besluiten om het roken voor personeel en leerlingen op bepaalde tijden beperkt toe te staan.
5. Tijdens meerdaagse excursies wordt tijdens schoolactiviteiten zowel door leerlingen als personeel niet gerookt. De organisatie kan besluiten om het roken voor personeel en leerlingen op bepaalde tijden beperkt toe te staan.
6. Personeelsleden die gedurende de schooldag wensen te roken, moeten dat doen uit het zicht van leerlingen.

Sancties:

1. Bij overtreding van het reglement wordt de leerling aangesproken op zijn/haar ongewenst rookgedrag. Bij de leerling komt er een opmerking in het leerlingvolgsysteem.
2. Bij een 2e overtreding van het reglement worden ouders/verzorgers geïnformeerd (telefonisch door een medewerker van de leerlingopvang of leerlingcoördinatie) en komt er een opmerking in het leerlingvolgsysteem.
3. Bij een 3e overtreding van het reglement stuurt de leerlingcoördinator een standaardbrief naar de ouder(s)/verzorger(s) waarin de maatregelen bij nogmaals overtreden van het reglement worden beschreven. Er wordt door de leerlingcoördinator een opmerking aan het leerlingvolgsysteem toegevoegd.
4. Bij een 4e overtreding wordt door de leerlingcoördinator weer een notitie in het leerlingvolgsysteem gezet en worden de ouder(s)/verzorger(s) telefonisch geïnformeerd.
5. Bij een 5e overtreding van het reglement worden de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd door de teamleider voor een gesprek. In het gesprek wordt het rookgedrag van de leerling besproken en het rookbeleid van de RSG uitgelegd. Ook wordt uitgelegd wat de gevolgen zijn als de leerling blijft volharden in het overtreden van het reglement. De teamleider kan bijvoorbeeld besluiten dat de leerling zich elke pauze moet melden bij de leerlingcoördinatie of dat de leerling verplicht wordt om een

schrijfpdracht (doel: gedragsverandering) te maken over de schadelijke gevolgen van het roken. Door de teamleider wordt een kort verslag van het gesprek verstuurd naar de ouders en er wordt een notitie aan het leerlingvolgsysteem toegevoegd.

6. Bij een 6e en een 7e overtreding wordt een notitie in het leerlingvolgsysteem gezet en worden de ouder(s)/verzorger(s) telefonisch geïnformeerd.

7. Bij een 8e overtreding van het reglement worden de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd door de rector van de RSG voor een gesprek. In het gesprek wordt het rookgedrag van de leerling nogmaals besproken en het rookbeleid van de RSG uitgelegd. Ook wordt door de rector uitgelegd wat de gevolgen zijn als de leerling blijft volharden in het overtreden van het reglement. Door de rector wordt een kort verslag van het gesprek verstuurd naar de ouders en er wordt een notitie aan het leerlingvolgsysteem toegevoegd;

8. Bij de volgende (9e) overtreding wordt de procedure schoolverwijdering ingezet.

9. Indien een leerling het reglement tijdens buitenschoolse activiteiten overtreedt, volgt uitsluiting voor de resterende buitenschoolse activiteiten van het betreffende schooljaar;

10. Indien het reglement tijdens excursies of werkweek wordt overtreden (tenzij in overleg met de organisatie beperkt roken is toegestaan), kan de leerling onder begeleiding onmiddellijk op kosten van ouders/verzorgers naar huis worden gezonden;

11. Bij overtreding van het reglement door een personeelslid wordt hij/zij aangesproken op zijn/haar ongewenst rookgedrag. Indien een personeelslid nogmaals het reglement overtreedt, volgt een gesprek met zijn of haar direct leidinggevende. Het herhaaldelijk overtreden van het reglement wordt beschouwd als een plichtsverzuim, wat zo mogelijk disciplinair wordt bestraft conform hetgeen gesteld in de CAO-VO. Een verslag van dit gesprek wordt toegevoegd aan het dossier van betreffende personeelslid;

12. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist de rector.

3. Alcohol

3.1 De Drank- en Horecawet

De Drank- en Horecawet omschrijft de regelgeving over de verkoop en het schenken van alcohol. Met name de laatste jaren is de Drank- en Horecawet voortdurend aan verandering onderhevig geweest. Zo is het toezicht/handhaving op de Drank- en Horecawet per 1 januari 2013 gedecentraliseerd naar de gemeenten. Zo hebben gemeenten inmiddels instrumenten om te kunnen optreden tegen partijen die hun verantwoordelijkheid niet nemen. Per 1 juni 2014 hebben gemeenten de verplichting om een preventie- en handavingsplan alcohol op te stellen. In dit plan omschrijft de gemeente haar doelstellingen, acties en het handavingsbeleid t.a.v. alcoholgebruik

Verkoop en schenken van alcoholische dranken

De leeftijdsgrens voor verkoop van alcoholhoudende dranken is met ingang van 1 januari 2014 verhoogd van 16 jaar naar 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar mogen evenmin alcoholische drank bij zich hebben op publiek toegankelijke plaatsen (straat, park, school, café, etc.).

3.2 Alcoholbeleid RSG Ter Apel

Eén van de algemene (ongeschreven) uitgangspunten is: dat wat volgens de wet niet is toegestaan, is ook bij binnen- en buitenschoolse activiteiten als schoolfeesten, excursies en werkweken niet toegestaan.

Activiteiten:

- Voorlichtingslessen in onderbouwklassen over de gevaren van alcohol (De Gezonde School van het Trimbos-instituut);
- Clinic 'Veilig Uitgaan=Veilig Thuiskomen' in alle klassen van het 3^e leerjaar;
- Samenwerking met en expertise zoeken bij gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD), Jeugdzorg en VNN (verslavingszorg Noord Nederland). In het cursusaanbod voor medewerkers van de RSG Ter Apel is de cursus *vroegsignalering bij alcohol en drugs* opgenomen;
- Publicatie alcoholreglement op website en schoolgids.

Ten aanzien van het alcoholreglement, wordt het volgende Reglement vastgesteld:

Alcoholreglement

Afspraken:

1. Onder schooltijd en tijdens buitenschoolse activiteiten is een leerling of personeelslid niet in het bezit of onder invloed van alcoholhoudende drank.
2. Indien er bij deelname aan de door de school georganiseerde activiteit (lessen en buitenschoolse activiteiten) een vermoeden is van alcoholgebruik kan de leerling gevraagd worden zich te onderwerpen aan een blaastest. Bij weigering of positief uitvallende test wordt de leerling de toegang tot de activiteit ontzegd en wordt contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s);

3. Bij bijzondere gelegenheden kan de schoolleiding, na overleg met de organisatoren, besluiten om het nuttigen van zwakalcoholhoudende drankjes beperkt toe te staan;
4. Tijdens het uitoefenen van zijn/haar functie is een personeelslid niet onder invloed van alcoholhoudende drank.

Sancties:

1. Wanneer een leerling het reglement overtreedt, volgt onmiddellijk een eendaagse interne schorsing. De eerstvolgende dag na de schorsing volgt een gesprek tussen betrokken teamleider, leerling en ouders/verzorgers. De onregelmatigheid wordt in het leerlingvolgsysteem opgenomen. Bovendien zal de leerling een schrijfpdracht (doel: gedragsverandering) moeten maken over de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik;
2. Indien het reglement tijdens buitenschoolse activiteiten wordt overtreden, volgt uitsluiting voor de resterende buitenschoolse activiteiten van het betreffende schooljaar;
3. Bij herhaling van overtreding van het reglement, wordt de procedure schoolverwijdering ingezet;
4. Indien het reglement tijdens excursies of werkweek wordt overtreden, wordt de leerling onder begeleiding onmiddellijk, op kosten van ouders/verzorgers, naar huis gezonden;
5. Indien een personeelslid het reglement overtreedt, volgt een gesprek met zijn of haar direct leidinggevende. Het herhaaldelijk overtreden van het reglement wordt beschouwd als een plichtsverzuim, wat zo mogelijk disciplinair wordt bestraft conform hetgeen gesteld in de CAO-VO. Een verslag van dit gesprek wordt toegevoegd aan het dossier van betreffende personeelslid;
6. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist de rector.

4. Drugs

4.1 Wetgeving

In de Opiumwet, daterend uit 12 mei 1928, beschrijft de Nederlandse overheid de regelgeving omtrent drugs. Deze wet, waarin het gezondheidsrisico van de drugsgebruiker uitgangspunt is, is sinds zijn bestaan reeds vele malen gewijzigd. Het Nederlandse drugsbeleid richt zich op het voorkomen en beperken van de risico's van drugsgebruik voor de gebruiker, voor zijn directe omgeving en voor de samenleving.

In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen hard- en softdrugs (resp. categorie I en II)

Onder drugs uit categorie I met een onaanvaardbaar gezondheidsrisico worden o.a. verstaan: heroïne, cocaïne, XTC en amfetaminen.

Voorbeelden van drugs uit categorie II (cannabisproducten) die aanzienlijk minder gezondheidsrisico's met zich meebrengen zijn o.a. wiet, marihuana, hasj en GHB (gammahydroxyboterzuur).

In Nederland is het gebruik van drugs niet strafbaar, terwijl het in beginsel verboden is om deze middelen:

1. te telen, te bereiden, te verwerken, te verkopen, te verstrekken en te vervoeren;
2. in bezit te hebben.

In bepaalde gevallen wordt ontheffing verleend. Zo krijgen apotheken, ten behoeve van medicinale doeleinden, ontheffing. Een andere uitzondering op de Nederlandse wetgeving is het gedoogbeleid t.a.v. coffeeshops waar gereguleerd softdrugs wordt verkocht en gebruikt.

4.2 Drugsbeleid RSG Ter Apel

Eén van de algemene (ongeschreven) uitgangspunten is: dat wat volgens de wet niet is toegestaan, is ook bij buitenschoolse activiteiten als schoolfeesten, excursies en werkweken niet toegestaan.

Net als het beleid ten aanzien van andere genotmiddelen, wordt ook het drugsbeleid expliciet geformuleerd in een drugsreglement. Uitgangspunt hierbij is een drugsvrije schoolomgeving. Dit beleid wordt vervolgens gecommuniceerd met alle betrokkenen.

Activiteiten:

1. Publicatie drugsreglement op de website en schoolgids;
2. Intensivering samenwerking met (expertise en faciliteiten) gemeente, gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD), Jeugdzorg en VNN (Verslavingszorg Noord Nederland).
3. In het cursusaanbod voor medewerkers van de RSG Ter Apel is de cursus *vroegsignalering bij alcohol en drugs* opgenomen;
4. Vaststellen drugsreglement en publicatie ervan op website, schoolgids en RSG-nieuws;

Ten aanzien van het drugsreglement, wordt het volgende Reglement vastgesteld:

Drugsreglement

Afspraken:

1. Onder schooltijd en tijdens buitenschoolse activiteiten is een leerling of personeelslid niet in het bezit of onder invloed van drugs die onder de Opiumwet vallen;
2. Het handelen in stoffen die onder de Opiumwet vallen is in de school en op het schoolterrein niet toegestaan.

Sancties:

1. Wanneer een leerling het reglement overtreedt, volgt onmiddellijk een eendaagse externe schorsing. De eerstvolgende dag na de schorsing volgt een gesprek tussen betrokken teamleider, leerling en ouders/verzorgers. Er wordt een aantekening van de overtreding in het leerlingvolgsysteem opgenomen. Bovendien zal de leerling een schrijfofdracht (doel: gedragsverandering) moeten maken over de schadelijke gevolgen van drugsgebruik;
2. Indien het reglement tijdens buitenschoolse activiteiten wordt overtreden, volgt uitsluiting voor de resterende buitenschoolse activiteiten van betreffend schooljaar;
3. Bij herhaling van overtreding van het reglement, wordt de procedure schoolverwijdering ingezet;
4. Indien het reglement tijdens excursies en werkweek wordt overtreden, wordt de leerling onmiddellijk onder begeleiding op kosten van ouders/verzorgers naar huis gezonden;
5. Indien een personeelslid het reglement overtreedt, volgt een gesprek tussen de overtreder en zijn of haar direct leidinggevende. Het herhaaldelijk overtreden van het reglement wordt beschouwd als een plichtsverzuim, wat zo mogelijk disciplinair wordt bestraft conform hetgeen gesteld is in de CAO-VO. Een verslag van dit gesprek wordt toegevoegd aan het dossier van betreffende personeelslid;
6. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist de rector.

Bronnen en interessante links

Er is veel over roken, alcohol, drugs geschreven. Een aantal interessante links zijn o.a.:

www.trimbos.nl

www.dgsg.nl

www.alcoholvrijeomgeving.nl

www.stap.nl

www.rijksoverheid.nl

www.rokenendewet.nl

www.drugsinfo.nl